

LIETUVOS RESPUBLIKOS VIDAUS REIKALŲ MINISTERIJA

Biudžetinė įstaiga, Šventaragio g. 2, LT-01510 Vilnius,
tel.: (8 5) 271 7154 / 271 7178, faks. (8 5) 271 8551, el. p. bendrasisd@vrm.lt
Duomenys kaupiami ir saugomi Juridinių asmenų registre, kodas 188601464

Lietuvos Respublikos krašto apsaugos ministerijai

Nr.
Į 2019-10-01 Nr. 12-01-1520

DĖL ĮSTATYMŲ PROJEKTŲ DERINIMO

Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministerija (toliau – VRM) pagal kompetenciją išnagrinėjo ir įvertino pateiktus derinti Lietuvos Respublikos karo policijos įstatymo Nr. VIII-911 pakeitimo įstatymo projektą (toliau – KPI projektas), Lietuvos Respublikos krašto apsaugos sistemos organizavimo ir karo tarnybos įstatymo Nr. VIII-723 12 straipsnio pakeitimo įstatymo projektą, Lietuvos Respublikos vadovybės apsaugos įstatymo Nr. IX-1183 6 straipsnio pakeitimo įstatymo projektą (toliau – VAĮ projektas), Lietuvos Respublikos nacionalinio saugumo pagrindų įstatymo Nr. VIII-49 priedėlio pakeitimo įstatymo projektą, Lietuvos Respublikos administracinių nusižengimų kodekso Nr. XII-1869 426 ir 589 straipsnių pakeitimo įstatymo projektą (toliau – ANK projektas) ir teikia savo pastabas.

VAĮ projektu Lietuvos Respublikos vadovybės apsaugos įstatymo 6 straipsnį siūloma papildyti nauja 1 dalimi numatant, kad Vadovybės apsaugos departamentas prie VRM (toliau – VAD) užtikrina saugomų asmenų, išskyrus šio straipsnio 2 dalyje nurodytus saugomus asmenis, apsaugą. Atitinkamai 6 straipsnio naujoje 2 dalyje siūloma numatyti, kad Lietuvos Respublikos oficialių svečių, atvykstančių Lietuvos Respublikos krašto apsaugos ministro ar kariuomenės vado oficialiu kvietimu, apsaugą užtikrina Lietuvos kariuomenė. Užtikrindami šių asmenų apsaugą, Lietuvos kariuomenės kariai turi šiame įstatyme nustatytas tokias pačias teises ir pareigas kaip VAD pareigūnai. Pažymime, kad Vadovybės apsaugos įstatyme vartojama „saugomo asmens“ sąvoka apima vadovybę, asmenis, pavaduojančius Seimo Pirmininką, Ministrą Pirmininką, jų šeimos narius, Lietuvos Respublikos oficialius svečius ir kitus asmenis, kuriems Vyriausybės ar jos įgaliotos institucijos nustatytais pagrindais ir tvarka paskirta apsauga. Šių asmenų saugumo užtikrinimas Vadovybės apsaugos įstatymo kontekste siejamas tik su VAD veikla (tai išplaukia ir iš kitų įstatymo nuostatų, pvz., 8 straipsnio, kuriame numatyta, kad „saugomi asmenys nedelsdami informuoja VAD apie savo ir (ar) savo šeimos narių sveikatai ar gyvybei gresiantį pavojų“ ir t. t.). Siekiant imperatyviai nustatyti, kad Lietuvos Respublikos oficialių svečių, atvykstančių Lietuvos Respublikos krašto apsaugos ministro ar kariuomenės vado oficialiu kvietimu, apsaugą užtikrina Lietuvos kariuomenė, projekto rengėjams siūlome sistemiškai peržiūrėti Vadovybės apsaugos įstatymo nuostatas, kad siūlomi pakeitimai nuosekliai tarpusavyje derėtų.

KPI projekto 1 straipsnyje („Įstatymo paskirtis“) nurodoma, kad „šis įstatymas nustato karo policijos veiklos teisinius pagrindus, uždavinius, funkcijas, karo policininkų teises, pareigas, atsakomybę, prievartos panaudojimo teisėtumo sąlygas bei karo policijos santykius su Lietuvos Respublikos ir kitų užsienio valstybių teisėsaugos ir kitomis institucijomis“. Pažymime, kad nuostatų dėl karo policininkų atsakomybės bei karo policijos santykių su Lietuvos Respublikos ir kitų užsienio

valstybių teisėsaugos ir kitomis institucijomis KPI projekte nėra, todėl siūlome atitinkamai taisyti KPI projekto 1 straipsnį.

Atsižvelgdami į tai, kad KPI projekto 11 straipsnio („Karo policininko statusas“) 2 dalyje nustatyta, kad: „Karo policininko statusą įrodo tarnybinis pažymėjimas ir tarnybinė uniforma arba tarnybinis ženklas“, siūlome atitinkamai patikslinti KPI projekto 14 straipsnio 3 dalies nuostatą.

Siūlome KPI projekto 13 straipsnio („Karo policininko teisės“) 1 dalies 5 punkte vietoj žodžių „apsvaigę nuo alkoholio“ vartoti Lietuvos Respublikos saugaus eismo automobilių keliais įstatyme apibrėžtą sąvoką „neblaivus“. Atkreipiame dėmesį į tai, kad KPI projekto 2 straipsnio 2 dalyje yra apibrėžta sąvoka „karo policininkas“, tačiau KPI projekto 13 straipsnio 1 dalies 7 punkte vartojama sąvoka „karo policijos pareigūnas“, kuri nėra apibrėžta. Siūlome sąvokas vienodinti.

Neaišku, kodėl KPI įstatymo projekte atsisakoma šiuo metu galiojančio keičiamo įstatymo nuostatos, jog karo policininkai turi būti specialiai parengti ir periodiškai tikrinami, ar jie sugeba veikti situacijomis, susijusiomis su fizinės prievartos, šaunamojo ginklo ar sprogstamųjų medžiagų panaudojimu. Atkreipiame dėmesį į tai, kad KPI projektu siekiama praplėsti karo policininkų kompetenciją ir sudaryti galimybę jiems veikti savarankiškai palaikant viešąją tvarką, lydint ar saugant karinį transportą, oficialius svečius ir t. t. Manome, kad minėta nuostata išlieka aktuali siekiant užtikrinti vienodą šios srities visuomeninių santykių (prievartos, šaunamojo ginklo ar sprogstamųjų medžiagų panaudojimo) teisinį reguliavimą ir teisės normų taikymo praktiką.

ANK projektu siūloma papildyti ANK 426 straipsnio 4 ir 5 dalyse nurodytų subjektų grupę karo policijos pareigūnais. Atitinkamai ANK projektu tikslinamame ANK 589 straipsnio 34 punkte siūloma numatyti, kad karo policijos pareigūnai turėtų įgaliojimus pradėti administracinių nusiengimų teiseną, atlikti administracinių nusiengimų tyrimą ir surašyti administracinių nusiengimų protokolus dėl 426 straipsnio 1, 2, 3, 5 dalyse numatytų administracinių nusiengimų (426 straipsnio 4 dalis neįtraukta). Pabrėžiame, kad ANK 426 straipsnio 4 ir 5 dalių dispozicijos savo turiniu yra analogiškos, išskyrus jose nurodomus konkrečius pareigūnus, kurių reikalavimo nevykdymas užtraukia administracinę atsakomybę, todėl siūlome atsisakyti karo policijos pareigūno įtraukimo į ANK 426 straipsnio 4 dalį.

Taip pat atkreipiame dėmesį į tai, kad ANK projekte vartojama sąvoka „karo policijos pareigūnas“, tačiau KPI projekte tokia sąvoka neapibrėžta – vartojama sąvoka „karo policininkas“, o jos apibrėžtis pateikta 2 straipsnio 2 dalyje. Siūlytume suvienodinti teisės aktų projektuose vartojamus terminus.

Papildomai pažymime, kad pateiktų derinti įstatymų projektų aiškinamajame rašte nepateikiama statistika, kaip dažnai karo policininkams, atliekantiems Karo policijos įstatyme numatytas funkcijas, tenka susidurti su administraciniais nusiengimais, numatytais Lietuvos Respublikos administracinių nusiengimų kodekso 71, 108, 415, 416, 417, 420, 422, 423, 424, 426, 427 ir 481 straipsniuose. KPI projekte Karo policijos įstatymas dėstomas nauja redakcija, ir yra nemažai keičiamų bei naikinamų galiojančio Karo policijos įstatymo nuostatų, tačiau įstatymų projektų aiškinamajame rašte pateikiama informacija apie siūlomus pokyčius tik dėl septynių straipsnių, nepateikiant pagrįstos bei argumentuotos informacijos dėl kitų Karo policijos įstatymo nuostatų (5, 8, 11, 12, 14, 15, 18¹ straipsniai). Siūlome atitinkamai papildyti ir patikslinti įstatymų projektų aiškinamąjį raštą.

Vidaus reikalų viceministrė

Beata Maliušickaja

Alvydas Tumasonis, tel. 271 8854, el. p. alvydas.tumasonis@vrm.lt

VALSTYBINĖ DUOMENŲ APSAUGOS INSPEKCIJA

Lietuvos Respublikos krašto apsaugos
ministerijai
Per TAIS

2019-10-   Nr. 2R-   (3.2.E)
į 2019-10-01   Nr. 12-01-1520

DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS KARO POLICIJOS ĮSTATYMO IR LYDINČIŲJŲ ĮSTATYMŲ PROJEKTŲ DERINIMO

Valstybinė duomenų apsaugos Inspekcija (toliau – Inspekcija), pagal kompetenciją išnagrinėjusi pateiktus derinti Lietuvos Respublikos krašto apsaugos sistemos organizavimo ir karo tarnybos įstatymo Nr. VIII-723 12 straipsnio pakeitimo įstatymo, Lietuvos Respublikos vadovybės apsaugos įstatymo Nr. IX-1183 6 straipsnio pakeitimo įstatymo, Lietuvos Respublikos nacionalinio saugumo pagrindų įstatymo Nr. VIII-49 priedėlio pakeitimo įstatymo, Lietuvos Respublikos administracinių nusižengimų kodekso Nr. XII-1869 426 ir 589 straipsnių pakeitimo įstatymo projektus, pastabų ir pasiūlymų jiems neturi.

Inspekcija, pagal kompetenciją išnagrinėjusi pateiktą Lietuvos Respublikos karo policijos įstatymo Nr. VIII-911 pakeitimo įstatymo projektą (toliau – Projektą), teikia šias pastabas ir pasiūlymus:

1. Projekto 8 straipsnio 3 dalyje nustatyta, kad [i]nformacija apie duomenų pateikimą Karo policijai iš šiame straipsnyje nurodytų valstybės registrų (kadastrų) ir žinybinių registrų, klasifikatorių, informacinių sistemų ir duomenų rinkmenų tretiesiems asmenims ir duomenų subjektams neteikiama“. Šiuo atveju nėra aišku, į kuriuos duomenų valdytojus ši nuostata yra orientuota: į duomenų valdytojus, kurie teikia asmens duomenis Lietuvos Respublikos karo policijai (toliau – Karo policija), ar Karo policiją, kuri sprendžia, pavyzdžiui, dėl informacijos apie jos surinktus duomenis teikimo duomenų subjektams.

Pirmuoju atveju, svarbu atkreipti dėmesį, kad asmens duomenų teikimas Karo policijai ir duomenų subjektų teisių įgyvendinimas ar atsisakymas jas įgyvendinti turi būti pagrįstas 2016 m. balandžio 27 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentu (ES) 2016/679 dėl fizinių asmenų apsaugos tvarkant asmens duomenis ir dėl laisvo tokių duomenų judėjimo ir kuriuo panaikinama Direktyva 95/46/EB (Bendrasis duomenų apsaugos reglamentas) (OL 2016 L 119, p. 1) (toliau – Reglamentas). Manytina, kad duomenų valdytojas, įvykdęs Karo policijos prašymą pateikti asmens duomenis neturi pareigos pranešti duomenų subjektui apie jo asmens duomenų perdavimą. Šis klausimas iš esmės taptų aktualus tais atvejais, kai duomenų subjektas kreiptųsi į duomenų valdytoją dėl teisės susipažinti su savo asmens duomenis, vadovaujantis Reglamento 15 straipsniu. Šios teisės įgyvendinimo ribojimo atvejai yra nustatyti Reglamento 23 straipsnyje. Tuo atveju, jei konkrečiu atveju būtų vienas iš duomenų subjektų teisių ribojimo pagrindų, nustatytų Reglamento 23 straipsnyje, tai *savaime nereikštų, kad toks ribojimas, dalinis ribojimas (pavyzdžiui, įgyvendinant teisę susipažinti su asmens duomenis, išskyrus tą asmens duomenų tvarkymo dalį, kuri susijusi su Karo policijos prašymo vykdymu) galėtų būti neterminuotas*. Išnykus konkrečioms teisių ribojimą pagrindžiančioms aplinkybėms, duomenų subjektų teisės turėtų būti įgyvendinamos pilna apimtimi.

Antruoju atveju, Karo policijos pareiga įgyvendinti duomenų subjekto teisę gauti informaciją apie savo asmens duomenų tvarkymą ar susipažinti su savo asmens duomenimis gali būti apribota tik Lietuvos Respublikos asmens duomenų, tvarkomų nusikalstamų veikų prevencijos, tyrimo, atskleidimo ar baudžiamojo persekiojimo už jas, bausmių vykdymo arba nacionalinio saugumo ar

gynybos tikslais, teisinės apsaugos įstatymo (toliau – Teisėsaugos ADTAĮ) 11 straipsnio 3 dalyje, 13 straipsnio 1 dalyje ir 14 straipsnio 5 dalyje nustatytais atvejais, kuriuose įtvirtinta, *kokiais atvejais ir remiantis kokiomis sąlygomis* Lietuvos Respublikos įstatymuose gali būti apribotos atitinkamos duomenų subjektų teisės arba atsisakyta jas įgyvendinti. *Būtent specialiuosiuose įstatymuose turėtų būti nurodyta, kokiais atvejais duomenų subjektų teisės turėtų būti ribojamos visiškai ar iš dalies, kokie maksimalūs ribojimo terminai, kokioms duomenų tvarkymo kategorijoms ir kokių duomenų subjektų atžvilgiu apribojimai gali būti taikomi ir pan.* Pažymėtina, kad žmogaus teisių ribojimo klausimas yra įstatymų leidėjo, o ne paties duomenų valdytojo kompetencijoje.

Dėl duomenų subjekto teisių ribojimo pastebėtina, kad asmens duomenų tvarkymas nacionalinio saugumo ar gynybos tikslais nepatenka į Europos Sąjungos teisės taikymo sritį, tačiau tokiame tvarkyme taikomos Europos žmogaus teisių ir pagrindinių laisvių apsaugos konvencijos (toliau – Konvencija) nuostatos. Bet kokie duomenų subjekto teisių apribojimai turi atitikti Konvencijos, kaip išaiškinta pagal Europos Žmogaus Teisių Teismo praktiką, ir visų pirma tokiais apribojimais negalima pažeisti tų teisių ir laisvių esmės. Konvencijos 8 straipsnio 1 dalyje numatyta, kad kiekvienas turi teisę į tai, kad būtų gerbiama jo asmeninis ir jo šeimos gyvenimas, buto neliečiamybė ir susirašinėjimo slaptumas. Vadovaujantis šio straipsnio 2 dalimi, valdžios pareigūnai neturi teisės kištis į naudojimąsi šia teise, *išskyrus* įstatymo numatytus atvejus ir kai tai būtina demokratinėje visuomenėje valstybės saugumo, viešosios tvarkos ar šalies ekonominės gerovės interesams, siekiant užkirsti kelią teisės pažeidimams ar nusikaltimams, taip pat gyventojų sveikatai ar dorovei arba kitų žmonių teisėms ir laisvėms apsaugoti. Europos Žmogaus Teisių Teismas ne vienoje byloje pasisakė, kad žmogaus teisės gali būti ribojamos tik įstatymais, teisėtais tikslais ir jei tai būtina demokratinėje visuomenėje (pvz., EŽTT sprendimai *S. and Marper v. UK*, *M.K v. France*).

Pažymėtina, kad Lietuvos Respublikos Konstitucinis Teismas taip pat yra suformulavęs principus, kuomet ir kaip žmogaus teisės gali būti ribojamos. 1997 m. vasario 13 d. Lietuvos Respublikos Konstitucinio Teismo nutarime nurodyta, kad „Tarp asmens teisių ir laisvių iš vienos pusės ir visuomenės interesų – iš kitos neretai kyla konfliktų, o kartais atsiranda ir prieštaravimų. Demokratinėje visuomenėje tokie prieštaravimai sprendžiami derinant skirtingus interesus ir siekiant nepažeisti jų pusiausvyros. Vienas iš interesų derinimo būdų yra asmens teisių ir laisvių ribojimas. Beje, tokią galimybę numato ir Europos žmogaus teisių ir pagrindinių laisvių apsaugos konvencija. Pagal šią Konvenciją ir susiformavusią Europos žmogaus teisių teismo praktiką tokie apribojimai galimi, t. y. laikomi pagrįstais, jeigu atitinka dvi sąlygas: 1) yra teisėti ir 2) būtinai reikalingi demokratinėje visuomenėje. Teisėtumo reikalavimas reiškia, kad apribojimai turi būti nustatomi tik įstatymu, kuris viešai paskelbiamas, o *jo normos suformuluojamos pakankamai aiškiai*. Įstatymais apibrėžiant teisių įgyvendinimo ribas, būtina atsižvelgti į atitinkamos teisės (ar laisvės) paskirtį bei prasmę ir Konstitucijoje nustatytas jos ribojimo galimybes bei sąlygas. Ieškant atsakymo į klausimą, ar konkretus ribojimas yra būtinai reikalingas demokratinėje visuomenėje, pirmiausia reikia išsiaiškinti *ribojimo tikslus bei paskirtį*, o antra, nustatyti, *ar ribojimo priemonės yra proporcingos siekiamam teisėtam tikslui*“.

Atsižvelgiant į tai, kas išdėstyta, manytina, kad *bendro pobūdžio duomenų subjektų teisių apribojimai, sudarantys galimybę šias teises riboti neterminuotai*, kaip Projekto 8 straipsnio 3 dalyje, neatitiktų Konvencijos ir Lietuvos Respublikos Konstitucijos nuostatų bei suformuotos Europos Žmogaus Teisių Teismo ir Lietuvos Respublikos Konstitucinio Teismo praktikos. Taigi siūlome tikslinti aukščiau nurodytas nuostatas numatant, kokiais atvejais ir *remiantis kokiomis sąlygomis duomenų subjektų teisės gali būti apribotos, atidėtos arba atsisakoma jas įgyvendinti, apribojimų apimtį (teisė apribojama pilnai ar iš dalies), apribojimo taikymo terminą (iki kada teisė neįgyvendinama – iš viso ar tik tam tikrą terminą, kai jos įgyvendinimas nebegali pakenkti, pvz., atliekamam tyrimui)*. Duomenų valdytojas, vadovaudamasis jo atliekamą asmens duomenų tvarkymą reglamentuojančiu įstatymu, kiekvienu konkrečiu atveju, atlikęs individualų situacijos įvertinimą, spręstų, *kada ir kokia apimtimi neįgyvendinti arba ribotai įgyvendinti duomenų subjekto teises*.

2. Projekto 9 straipsnio 5 dalyje nustatyta „Karo policija būtinus Karo policijos uždaviniams įgyvendinti asmens duomenis, įskaitant asmens kodą, tvarko be duomenų subjekto sutikimo“. Pastebėtina, kad tais atvejais, kai asmens duomenų tvarkymas susijęs su nusikalstamomis veikomis (jų prevencija, tyrimais, atskleidimu ir kt.) ar nacionalinio saugumu ar gynybos tikslais, asmens duomenų tvarkymo teisėtumas vertinamas pagal Teisės saugos ADTAĮ nuostatas, nustatančias, kad „[d]uomenų tvarkymas yra teisėtas tik tuo atveju, kai jis būtinas, ir tiek, kiek jis būtinas kompetentingai institucijai funkcijoms [Teisės saugos ADTAĮ] 1 straipsnio 2 dalyje nurodytais tikslais atlikti, ir grindžiamas Europos Sąjungos arba Lietuvos Respublikos teisės aktais“. Verta paminėti, kad tais atvejais, kai asmens duomenys tvarkomi pagal Teisės saugos ADTAĮ, laikoma, kad jie tvarkomi vykdant privalomus reikalavimus, nustatytus teisės aktuose. Kitaip tariant, duomenų subjektų sutikimas iš esmės nėra ir negali būti asmens duomenų teisėto tvarkymo sąlyga aptariamam atveju. Be to, asmens duomenų tvarkymo, vykdant Projekte nustatytas funkcijas, pagrindas yra nustatytas Projekto 9 straipsnio 3 dalyje. Atsižvelgiant į tai, laikytina, kad 9 straipsnio 5 dalis yra perteklinė, todėl siūlytina jos atsisakyti.

Atsižvelgiant į tai, kas išdėstyta, siūlytina papildomai spręsti dėl Projekto 13 straipsnio 1 dalies 17 punkto tikslinimo.

3. Manytina, kad Projekto 9 straipsnio 6 dalis iš esmės dubliuoja Projekto 7 straipsnio 2 dalį, todėl laikytina pertekline. Siūlytina Projekto 9 straipsnio 6 dalies atsisakyti.

Direktorius pavaduotoja,
pavaduojanti direktorių

Danguolė Morkūnienė

LIETUVOS RESPUBLIKOS UŽSIENIO REIKALŲ MINISTERIJA

Biudžetinė įstaiga, J.Tumo-Vaižganto g. 2, LT-01511 Vilnius, tel.: (8 5) 236 2444, (8 5) 236 2400,
faks. (8 5) 231 3090, el.p. urm@urm.lt, <http://www.urm.lt>
Duomenys kaupiami ir saugomi Juridinių asmenų registre, kodas 188613242

Lietuvos Respublikos krašto apsaugos
ministerijai

2019-09-   Nr.
I 2019-10-01 Nr. 12-01-1520

DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS KARO POLICIJOS ĮSTATYMO NR. VIII-911 PAKEITIMO ĮSTATYMO PROJEKTO IR JO LYDIMŲJŲ ĮSTATYMŲ PROJEKTŲ DERINIMO

Lietuvos Respublikos užsienio reikalų ministerija pagal kompetenciją įvertino pateiktus derinti Lietuvos Respublikos karo policijos įstatymo Nr. VIII-911 pakeitimo įstatymo (toliau – įstatymo projektas) ir jo lydimųjų įstatymų projektus, taip pat Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos karo policijos įstatymo Nr. VIII-911 pakeitimo įstatymo, Lietuvos Respublikos krašto apsaugos sistemos organizavimo ir karo tarnybos įstatymo Nr. VIII-723 12 straipsnio pakeitimo įstatymo, Lietuvos Respublikos vadovybės apsaugos įstatymo Nr. IX-1183 6 straipsnio pakeitimo įstatymo, Lietuvos Respublikos nacionalinio saugumo pagrindų įstatymo Nr. VIII-49 priedėlio pakeitimo įstatymo, Lietuvos Respublikos administracinių nusižengimų kodekso Nr. XII-1869 426 ir 589 straipsnių pakeitimo įstatymo projektų pateikimo Lietuvos Respublikos Seimui“ projektą ir teikia šias pastabas ir pasiūlymus:

1. Įstatymo projektu keičiamo Lietuvos Respublikos karo policijos įstatymo 13 straipsnio 1 dalies 9 ir 10 punktuose yra pažymėta, kad karo policininkas gali nekliudomai pasinaudoti fiziniais ir juridiniais asmenims priklausančiomis ryšių ir transporto priemonėmis, *išskyrus diplomatinį ar konsulinį atstovybių ar atstovų* ryšių priemones ir transportą. Atsižvelgdami į Vienos konvencijoje dėl diplomatinio santykių ir Vienos konvencijoje dėl konsulinio santykių ir atitinkamai Lietuvos Respublikos teisės aktuose vartojamas sąvokas, siūlome atitinkamai sukonkretinti ir patikslinti šią formuluotę ir išdėstyti ją taip:

„13 straipsnis. Karo policininko teisės

„9) esant būtinybei, nekliudomai pasinaudoti fiziniams ir juridiniams asmenims priklausančiomis ryšių priemonėmis, išskyrus **užsienio valstybių diplomatinį atstovybių, ar konsulinių įstaigų ir tarptautinių organizacijų** atstovybių ar jų narių atstovų ryšių priemones.“

„10) važiuodamas į įvykio vietą, persekiodamas nusikaltėlius, gabendamas į gydymo įstaigas asmenis, kuriems būtina skubi medicinos pagalba, ar kitais neatidėliotinais atvejais nekliudomai pasinaudoti visomis fiziniams ar juridiniams asmenims priklausančiomis transporto priemonėmis, išskyrus **užsienio valstybių diplomatinį atstovybių, ar konsulinių įstaigų ir tarptautinių organizacijų** atstovybių ar jų narių atstovų transportą.“

2. Atsižvelgdami į užsienio valstybių diplomatinį atstovybių, konsulinių įstaigų ir tarptautinių organizacijų atstovybių Lietuvos Respublikoje statusą, taip pat neliečiamybės teisę, kuria naudojasi asmenys, vadovaujantis atitinkamais Lietuvos Respublikos įstatymais, tarptautinėmis sutartimis ir kitais teisės aktais, taip pat atsižvelgdami į atitinkamas Lietuvos Respublikos policijos įstatymo nuostatas, siūlome:

2.1. papildyti įstatymo projektu keičiamo Karo policijos įstatymo 6 straipsnį 4 dalimi (atitinkamai pernumeruoti likusią) dalimi:

„4. Karo policijos funkcijų vykdymo ypatumai diplomatinėse atstovybėse, konsulinėse įtaigose, tarptautinių organizacijų atstovybėse, karinėse teritorijose, kituose specialaus teisinio režimo objektuose ir neliečiamybės teisę turinčių asmenų atžvilgiu gali būti nustatyti kituose įstatymuose ir tarptautiniuose susitarimuose“.

2.2. pakeisti 16 straipsnio 2 dalį ir ją išdėstyti taip:

„16 straipsnis. Fizinės prievartos panaudojimo pagrindai

„2. Draudžiama panaudoti kovinių imtynių veiksmus ir specialiąsias priemones prieš moteris, jeigu akivaizdu, kad jos nėščios, **prieš asmenis, jeigu karo policininkas žino, kad jie turi neliečiamybės teisę**, taip pat prieš asmenis, jeigu akivaizdu, kad jie neįgalūs, prieš nepilnamečius, jeigu jų amžius žinomas karo policininkui arba išvaizda atitinka amžių, išskyrus atvejus, kai asmenys, prieš kuriuos draudžiama naudoti kovinių imtynių veiksmus ir specialiąsias priemones, priešinasi pavojingai gyvybei ar sveikatai būdu arba kai užpuola tokių asmenų grupę ir šis užpuolimas kelia grėsmę gyvybei ar sveikatai.“

2.3. pakeisti 17 straipsnio 4 dalį ir ją išdėstyti taip:

„4. Draudžiama panaudoti šaunamąjį ginklą žmonių susibūrimo vietose, jeigu nuo to gali nukentėti pašaliniai asmenys, prieš moteris, jeigu akivaizdu, kad jos nėščios, **prieš asmenis, jeigu karo policininkas žino, kad jie turi neliečiamybės teisę**, taip pat prieš asmenis, jeigu akivaizdu, kad jie neįgalūs, prieš nepilnamečius, jeigu jų amžius žinomas karo policininkui arba išvaizda atitinka amžių, išskyrus atvejus, kai asmenys, prieš kuriuos draudžiama naudoti šaunamąjį ginklą,

priešinasi pavojingu žmogaus gyvybei ar sveikatai būdu arba užpuola tokių asmenų grupę ir šis užpuolimas kelia grėsmę gyvybei ar sveikatai.“

Personalo vadybos ir delegavimo departamento
direktorius, laikinai atliekantis ministerijos
kanclerio funkcijas

Valdas Lastauskas

LIETUVOS RESPUBLIKOS TEISINGUMO MINISTERIJA

Biudžetinė įstaiga, Gedimino pr. 30, LT-01104 Vilnius,
tel. (8 5) 266 2984, faks. (8 5) 262 5940, el. p. rastine@tm.lt,
atsisk. sąskaita LT574010051004670211 Luminor Bank AS, banko kodas 40100.
Duomenys kaupiami ir saugomi Juridinių asmenų registre, kodas 188604955

Lietuvos Respublikos krašto apsaugos
ministerijai

2019-10-   Nr.
į 2019-10-01   Nr. 12-01-1520

DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS KARO POLICIJOS ĮSTATYMO NR. VIII-911 PAKEITIMO ĮSTATYMO PROJEKTO IR SUSIJUSIŲ ĮSTATYMŲ PROJEKTŲ

Lietuvos Respublikos teisingumo ministerija, pagal kompetenciją įvertinusi Lietuvos Respublikos karo policijos įstatymo Nr. VIII-911 pakeitimo įstatymo projektą (toliau – Įstatymo projektas), Lietuvos Respublikos krašto apsaugos sistemos organizavimo ir karo tarnybos įstatymo Nr. XIII-723 12 straipsnio pakeitimo įstatymo projektą, Lietuvos Respublikos vadovybės apsaugos įstatymo Nr. IX-1183 6 straipsnio pakeitimo įstatymo projektą (toliau – Vadovybės apsaugos projektas), Lietuvos Respublikos nacionalinio saugumo pagrindų įstatymo Nr. VIII-49 priedėlio pakeitimo įstatymo projektą ir Lietuvos Respublikos administracinių nusižengimų kodekso Nr. XII-1869 426 ir 589 straipsnių pakeitimo įstatymo projektą (toliau – ANK projektas), teikia teisinę išvadą.

1. Įstatymo projektu nauja redakcija dėstomo Lietuvos Respublikos karo policijos įstatymo (toliau – keičiamas įstatymas) 2 straipsnio 2 dalyje du kartus vartojamas žodis „įstatymų“ turėtų būti tikslinamas, siejant šioje dalyje dėstomas nuostatas tik su keičiamu įstatymu; kita vertus, jei omenyje turimas ne tik keičiamas įstatymas, tuomet, siekiant teisinio aiškumo ir sistemiškumo, minėtus žodžius „įstatymų“ reikėtų detalizuoti, nurodant, konkrečius įstatymus. Panašiais argumentais remiantis, siūlytina peržiūrėti ir keičiamo įstatymo 2 straipsnio 4 dalies nuostatą „kituose įstatymuose“ – jos visai atsisakyti kaip perteklinės arba konkretizuoti įstatymų pavadinimais; taip pat vertintina ir keičiamo įstatymo 3 straipsnio nuostata „kitais teisės aktais“.

2. Keičiamo įstatymo 5 straipsnio 5 punkte duodama nuoroda „šio įstatymo 5“ turi būti keičiama į „šiose straipsnyje“.

3. Lietuvos Respublikos asmens duomenų, tvarkomų nusikalstamų veikų prevencijos, tyrimo, atskleidimo ar baudžiamojo persekiojimo už jas, bausmių vykdymo arba nacionalinio saugumo ar gynybos tikslais, teisinės apsaugos įstatymo (toliau – Teisės saugos ADTAĮ) 7 straipsnio 1 dalyje numatyta, kad duomenų tvarkymas yra teisėtas tik tuo atveju, kai jis būtinas, ir tiek, kiek jis būtinas kompetentingai institucijai funkcijoms šio įstatymo 1 straipsnio 2 dalyje nurodytais tikslais atlikti, ir grindžiamas Europos Sąjungos arba Lietuvos Respublikos teisės aktais. Lietuvos Respublikos teisės aktuose, reglamentuojančiuose asmens duomenų tvarkymą, turi būti nurodyti duomenų tvarkymo siekiai, tvarkytini asmens duomenys, duomenų tvarkymo tikslai ir kiti duomenų tvarkymo reikalavimai, kuriais siekiama užtikrinti teisėtą asmens duomenų tvarkymą. Atsižvelgiant į šią nuostatą, siūlytina įvertinti keičiamo įstatymo 9 straipsnio nuostatas dėl Teisės saugos ADTAĮ 7 straipsnio 1 dalyje įtvirtintų reikalavimų teisės aktams, reglamentuojantiems asmens duomenų tvarkymą, ir jas atitinkamai pildyti (pavyzdžiui, keičiamo įstatymo 9 straipsnyje nėra nustatytų *tvarkytinų asmens duomenų*).

4. Teisės saugos ADTAĮ 7 straipsnio 2 dalyje numatyta, kad jei asmens duomenys tvarkomi kitais tikslais nei nurodyta šio įstatymo 1 straipsnio 2 dalyje, taikomas 2016 m. balandžio 27 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2016/679 dėl fizinių asmenų apsaugos tvarkant asmens duomenis ir dėl laisvo tokių duomenų judėjimo ir kuriuo panaikinama Direktyva 95/46/EB (Bendrasis duomenų apsaugos reglamentas) ir Lietuvos Respublikos asmens duomenų teisinės

apsaugos įstatymas. Minėto straipsnio 3 dalyje taip pat nurodyta, kad kai kompetentingoms institucijoms pagal Lietuvos Respublikos teisės aktus yra pavesta atlikti kitas funkcijas negu tos, kurios atliekamos šio įstatymo 1 straipsnio 2 dalyje nurodytais tikslais, tvarkant asmens duomenis tokiais tikslais, įskaitant jų archyvavimą dėl viešojo intereso, naudojimą mokslinio ar istorinio tyrimo tikslais ar statistiniais tikslais, taikomas Reglamentas (ES) 2016/679 ir Asmens duomenų teisinės apsaugos įstatymas. Atsižvelgiant į tai, bei siekiant teisinio aiškumo, siūlytina įvertinti, ar nereikėtų papildyti keičiamo įstatymo 9 straipsnio 3 dalies nuostata, kad, jei asmens duomenys tvarkomi kitais tikslais, nei nurodyta šio straipsnio 1 dalyje, taikomas Reglamentas (ES) 2016/679 ir Lietuvos Respublikos asmens duomenų teisinės apsaugos įstatymas.

5. Keičiamo įstatymo 9 straipsnio 5 dalyje nurodoma, kad Karo policija būtinus Karo policijos uždaviniams įgyvendinti asmens duomenis, įskaitant asmens kodą, tvarko be duomenų subjekto sutikimo. Manome, kad ši nuostata yra perteklinė. Reglamento (ES) 2016/679 preambulės 43 punktas numato, kad sutikimas neturėtų būti laikomas pagrįstu asmens duomenų tvarkymo teisiniu pagrindu konkrečiu atveju, kai yra aiškus duomenų subjekto ir duomenų valdytojo padėties disbalansas, ypač kai duomenų valdytojas yra valdžios institucija ir dėl to nėra tikėtina, kad sutikimas, atsižvelgiant į visas to konkretaus atvejo aplinkybes, buvo duotas laisva valia. Valdžios institucija, tvarkydama asmens duomenis siekiant įgyvendinti teisės aktuose nustatytus uždavinius ar funkcijas, iš esmės turėtų remtis Reglamento (ES) 2016/679 6 straipsnio 1 dalies c ir e punktais. Pakartotinai pažymėtina, kad Teisėsaugos ADTAI 7 straipsnio 1 dalyje nurodyta, kad duomenų tvarkymas yra teisėtas tik tuo atveju, kai jis būtinas, ir tiek, kiek jis būtinas kompetentingai institucijai funkcijoms šio įstatymo 1 straipsnio 2 dalyje nurodytais tikslais (kai asmens duomenys tvarkomi nusikalstamų veikų prevencijos, tyrimo, atskleidimo ar baudžiamojo persekiojimo už jas arba bausmių vykdymo, taip pat apsaugos nuo grėsmių visuomenės saugumui ir jų prevencijos) atlikti, ir grindžiamas Europos Sąjungos arba Lietuvos Respublikos teisės aktais. Karo policijos uždavinius siūloma įtvirtinti keičiamo įstatymo 5 straipsnyje, be to asmens duomenų tvarkymo, vykdant keičiamame įstatyme nustatytas funkcijas, pagrindas yra nustatytas keičiamo įstatymo 9 straipsnio 3 dalyje. Tokiu atveju Karo policijos asmens duomenų tvarkymas iš esmės negalėtų remtis duomenų subjekto sutikimu. Atsižvelgiant į tai, kad duomenų subjekto sutikimo nereikia tvarkant asmens duomenis, kai asmens duomenų tvarkymas grindžiamas kitu teisėtu pagrindu (šiuo atveju – įstatymuose nustatytoms funkcijoms atlikti), siūlome keičiamo įstatymo 9 straipsnio 5 dalies nuostatos atsisakyti kaip perteklinės.

6. Teisėsaugos ADTAI 11 straipsnio 3 dalyje, 13 straipsnio 1 dalyje, 14 straipsnio 5 dalyje, 30 straipsnio 1 dalyje įtvirtinta, kokiais atvejais ir remiantis kokiomis sąlygomis Lietuvos Respublikos įstatymuose gali būti apribotos atitinkamos duomenų subjektų teisės arba atsisakyta jas įgyvendinti. Būtent specialiuose įstatymuose (šiuo atveju – keičiamame įstatyme) esant poreikiui turėtų būti nurodyta, kokias atvejais duomenų subjektų teisės galėtų būti ribojamos visiškai arba iš dalies, kokiais terminais, kokioms duomenų tvarkymo kategorijoms ir kokių duomenų subjektų atžvilgiu. Pažymėtina, kad žmogaus teisių ribojimo klausimas yra įstatymo leidėjo, o ne duomenų valdytojo kompetencijoje.

7. Atsižvelgiant į keičiamo įstatymo 11 straipsnio 2 dalyje nurodytas alternatyvas, įrodančias karo policininko statusą, atitinkamai pildytinas ir keičiamo įstatymo 14 straipsnio 3 dalies antrasis sakiny.

8. Keičiamo įstatymo 20 straipsnis turi būti dėstomas kaip Įstatymo projekto 2 straipsnis. Be to, atsižvelgiant į aiškinamojo rašto 11 punkte pateiktą informaciją, minėtas straipsnis taip pat turėtų būti pildomas pavedimu konkrečioms subjektams iki Įstatymo projekto įsigaliojimo priimti Įstatymo projekto įgyvendinamuosius teisės aktus.

9. Vadovybės apsaugos projekto 2 straipsnio 2 dalies atsisakytina, nes pernumeruojama turi būti po papildymo naujomis 1 ir 2 dalimis.

10. ANK projekto 1 straipsniu keičiamo Administracinių nusižengimų kodekso (toliau – ANK) 426 straipsnio 4 ir 5 dalyse numatyti administraciniai nusižengimai iš esmės identiški. Šio straipsnio 5 dalis numato atsakomybę už nepaklusimą policijos pareigūno reikalavimui sustabdyti

transporto priemonę, o 4 dalis – už nepaklusimą kitų išvardintų institucijų pareigūnų reikalavimams sustabdyti transporto priemonę. Be to, 5 dalis diferencijuoja atsakomybę vairuotojams ir neturintiems teisės vairuoti transporto priemonės asmenims. Todėl, siekiant suteikti karo policijos pareigūnams teisę taikyti administracinę atsakomybę už nepaklusimą teisėtam karo policijos pareigūno reikalavimui sustabdyti transporto priemonę, neturėtų būti pildomos abi minėtos ANK 426 straipsnio dalys, o reikėtų papildyti tik vieną iš šių dalių – 4 arba 5 dalį. Atkreipiame dėmesį į tai, kad ANK projekto 2 straipsniu keičiamo ANK 589 straipsnio 34 punktą siūloma pildyti tik nuoroda į vieną iš minėtų ANK 426 straipsnio dalių – 5 dalį. Kartu atkreipiame dėmesį, kad ANK projekto 1 straipsnyje turėtų atsispindėti ir Lietuvos Respublikos administracinių nusižengimų kodekso 426, 449, 454, 455, 589 straipsnių pakeitimo ir Kodekso papildymo 449¹ straipsniu įstatymo 1 straipsnyje atlikti pakeitimai, įsigaliosiantys 2020 m. sausio 1 d.

11. Keičiamo įstatymo 6 straipsnio 1 dalies 1 punkte numatyta karo policijos funkcija – reguliuoti eismą, užtikrinant karinio transporto judėjimą, o šio įstatymo 13 straipsnio 1 dalies 12 ir 14 punktais karo policininkams suteiktos teisės reguliuoti eismą, jį stabdyti, nukreipti jo srautus, laikinai apriboti ar uždrausti transporto eismą. Tuo pačiu ANK projekto 2 straipsniu siūloma suteikti karo policijos pareigūnams teisę taikyti administracinę atsakomybę už ANK 415, 416, 417, 420, 422, 423, 424 straipsniuose, 426 straipsnio 1, 2, 3, 5 dalyse ir 427 straipsnyje numatytus administracinius nusižengimus. Karo policijos pareigūnams turėtų būti suteikta teisė tirti ir surašyti protokolus tik tų nusižengimų, kurie susiję su minėta karo policijos funkcija – reguliuoti eismą, užtikrinant karinio transporto judėjimą, o ne apskritai visų su eismo sauga susijusių administracinių nusižengimų. Todėl siūlome įvertinti, ar pagrįstai karo policijos pareigūnams siūloma suteikti teisę taikyti atsakomybę už ANK 415 straipsnyje numatytus nusižengimus.

12. Iš ANK projekto pavadinimo išbrauktinas įstatymo numeris.

Pastabų ir pasiūlymų dėl Lietuvos Respublikos krašto apsaugos sistemos organizavimo ir karo tarnybos įstatymo Nr. VIII-723 12 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto bei Lietuvos Respublikos nacionalinio saugumo pagrindų įstatymo Nr. VIII-49 priedėlio pakeitimo įstatymo projekto nėra.

Teisingumo ministras

Elvinas Jankevičius